

Fotografieliefhebbers kwamen in Brussel niet echt aan hun trekken. De fotografiemusea zitten in Antwerpen en Charleroi. De betere fotografie-galerijen vind je in Antwerpen, Brugge en in mindere mate in Brussel. Maar sinds enkele jaren lijkt het tij te keren en het *PhotoBrussels Festival* is ongetwijfeld een van de krachten achter de ommekeer.

The World Within

Een fotografische wandeling in Brussel

Fotograaf-kunstenaar

Al voor de vijfde keer organiseert de privé-galerij Hangar, gelegen aan het trendy Kasteleinsplein in Elsene, het *PhotoBrussels Festival*. Directrice en initiatiefnemer Delphine Dumont: "Ik kwam zo'n zestien jaar geleden uit Frankrijk naar België en stelde vast dat er bij musea en privé-galerijen in Brussel, in tegenstelling tot Amsterdam en Parijs, weinig of geen aandacht was voor fotografie. Er was ook geen overkoepelend initiatief. Na een ontmoeting met mecenas Rodolphe de Spoelbergh, ook gepassioneerd door fotografie en eigenaar van de galerij Hangar lanceerden we het festival." Met succes,

Nick Hannes, uit de serie *An Unexpected Lesson in Joy*, 2020
© Nick Hannes, 2020

Julia Fullerton-Batten, *Alice. Lockdown Day 76*,
uit de reeks *Looking out from Within*, 2020
© Julia Fullerton-Batten, 2020

in 2019 vonden niet minder dan tienduizend mensen hun weg naar de expo en ook naar de verschillende fotografietentoonstellingen bij de partners verspreid over de stad. "In 2020, tijdens de lockdown, dienden we ineens de opbouw van een expo te stoppen. We voelden dat het een historische periode ging worden en we hebben lang nagedacht over de juiste invalshoek voor nieuwe projecten. Iedereen is vandaag fotograaf, maar niet iedereen is een kunstenaar. Het is de missie van Hangar om kunstenaars te steunen." Samen met Leica Camera riepen ze Europese fotografen op om een nieuw project voor te stellen. Hangar mikte op een honderdtal inzendingen maar het werden er vijfhonderd.

De wereld van binnenuit

Vele fotografen putten energie uit het project dat een beroep deed op hun creatieve veerkracht. Iets om handen hebben om de 'opsluiting' door te komen. Van de vijfhonderd inzendingen heeft een jury er uiteindelijk zevenentwintig geselecteerd die in de indrukwekkende galerij van meer dan duizend vierkante meter te bewonderen zijn. Delphine Dumont: "Het was een kolossale jure-

ring want er was tekst, vele foto's, soms hele series. Eigenlijk was het een spiegel die de fotografen ons voorhielden, want wij waren ook in lockdown. Het was een intens emotionele en ontroerende juryring."

The World Within heet de expo en het resultaat is het hele spectrum van alle mogelijke isolementen. Van een klein appartementje in een stad tot isolatie op het platteland. Van introspectieve projecten met de fotograaf of zijn familie als figurant tot poëtische interactie met de natuur. Soms uitbundig met oog voor het kleine gebaar, soms inriest verstillend.

De begeleidende catalogus waar elke geselecteerde fotograaf wat toelichting geeft over het ingezonden project opent met werk van de Vlaamse fotograaf Nick Hannes (°1974). Hij woont met zijn vrouw en dochters op het platteland waar hij hen in hun dagelijkse bezigheden met veel liefde in beeld brengt. "We leefden op een eiland zonder klok. We stonden op als we wakker werden en we aten als we honger hadden."

Enkele fotografen gaan toch de straat op om die historische kans niet te laten voorbijgaan. De Finse fotograaf Giovanni

Giovanni Hänninen, *Via Madonnina - Milano - April 2020, 2020*
© Giovanni Hänninen, 2020

Alexandra Serrano, *Jeudi 26 Mars 2020 - 15h30.*
Exposition : 47 minutes, 2020
© Alexandra Serrano, 2020

Hänninen (°1976), die in Milaan woont en architectuurfotografie doceert, maakte een indrukwekkende reeks *The Missing Piece*. De gigantische witte plekken in de stad doen ons beseffen hoeveel plaats publiciteit wel inneemt. Het lijken lege bladzijden die wachten op nieuwe ideeën waarmee we na de crisis aan de slag kunnen.

De Duitse fotografe Julia Fullerton-Batten (°1970) leeft en woont in het Verenigd Koninkrijk. Haar fotodagboek staat stil bij de situatie van allerlei mensen families, kinderen, alleenstaanden die ze vrij theatraal achter hun raam fotografeert. Alice, een jong meisje: "We hebben geluk gehad dat niemand besmet is geraakt. De belangrijkste les is toch dat er ook geluk is daar waar er droefheid heerst."

De Franse fotografe Alexandra Serrano (°1988) maakt cyanotypies, een oud fotografisch proces waarmee ze krantenpapier gevoelig maakt voor UV-licht en fraai Pruisisch blauw als resultaat geeft. Haar *Pandemic Herbarium* legt een verband tussen de natuur en de onheilspellende nieuwsberichten over het virus. Tussen 18 maart en 10 mei maakte ze elke dag een afdruk. De techniek vraagt tijd en geduld maar dat was er nu net in overvloed en levert poëtische beelden op waarbij natuur en coronanieuws elkaar in de ogen kijken.

Met de nodige dosis humor maakt Gérome Barry (°1984) kortfilms in zijn klein appartementje in Parijs. Hij fotografeert

zichzelf als personage dat naar de opera gaat, organiseert een jogging rond zijn kamer of installeert zich 'op weekend' in de keuken. De expo toont een reeks foto's uit die kortfilms die je op Vimeo volledig kan zien.

De Brusselaar Lucas Leffler (°1993) maakt indruk met de reeks *Home-Play*. Hij deelde een flat met anderen en creëerde eigen spelregels voor zijn foto's: "Vind het dagelijks leven opnieuw uit met enkel de beschikbare objecten." Het resultaat zijn frivole, soms bijna surrealistische foto's van schijnbaar in elkaar geflanste installaties waar evenwicht, fragiliteit en absurditeit hand in hand gaan.

Elders in de stad

Het festival verwijst ook door naar andere locaties waar fotografie te zien is. Het is een bont gezelschap van bijna veertig inspirerende architecturale plekken die je op één overzichtelijke kaart terugvindt. Sommige liggen op wandelafstand, andere bereik je met het openbaar vervoer of de fiets. Het is zeker de verdienste van het festival dat het de fotografieliefhebbers erop wijst dat bekende huizen ook rond fotografie werken, zoals de KMSKB met werk van Bill Viola of het vroegere Legermuseum met een selectie van 55 originele afdrucken van Luc Mary-Rabine, gewijd aan de concentratiekampen en uitroeiingscentra, samen met historische foto's uit de rijke collecties van het Legermuseum.

Gérome Barry, *Ce soir je vais à l'opéra dans mon salon*,
still uit de kortfilm *Films as an Escape*, 2020
© Gérome Barry, 2020

Fotografie: hotspots in Brussel

Peinture Fraiche is één van de betere kunstboekenwinkels in de hoofdstad. Aan kunstenaars wordt gevraagd om de vitrine in te richten met boeken die ze belangrijk vinden. Ann Veronica Janssens maakte de keuze. (Notarisstraat 10, 1050 Brussel, <https://peinture-fraiche.be>)

Tipi Bookshop is dé fotografieboekenwinkel in Brussel met tal van extra activiteiten rond fotografie, zoals lezingen, boekvoorstellingen en expo's; (Munthofstraat 186, 1060 Brussel, <https://tipi-bookshop.be>)

Atelier Jaspers is één van de pareltjes die deelnemen aan het PhotoBrussels Festival. Deze modernistische woning van architect Victor Bourgeois werd gebouwd in 1928 voor de beeldhouwer Oscar Jaspers (1887-1970). Huidig eigenaar en galeriehouder Jean-Luc Declercq hoopte zijn enorme designverzameling in het huis te kunnen onderbrengen, maar de sterke architectuur verdroeg niet zoveel overvloed. Hij verkocht heel zijn verzameling en brengt nu bescheiden tentoonstellingen voor de fijnproevers. Momenteel staan er beeldhouwwerken van Jean Chauvin (1889-1976), een tijdgenoot van Oscar Jaspers. Het zijn niet enkel beelden die er staan, maar ook intrigerende foto's die de beeldhouwer blijkbaar zelf van zijn eigen creaties nam. De combinatie van de oude zwart-wit foto's en de bescheiden sculpturen levert een serene expo op die je de buitenwereld even

Superstudio, *Un catalogo di ville*, 1968 - 1970,
Villa suburbana A6, *Villa Cubica*, 1969
Foto: Cristiano Toraldo di Francia
Archivio Toraldo di Francia, Filottrano (AN) Italië

doet vergeten. Een catalogus uitgegeven bij MER is beschikbaar. (*Jean Chauvin. L'Ombre Atomique*, nog tot 27 maart, enkel op afspraak via jf@atelierjaspers.com)

Contretype is een bekende fotografiegalerij in Brussel, met op de website een uitgebreid tentoonstellingsarchief dat teruggaat tot 2006. Nu, nog tot 14 maart, loop er de expo *L'entre Temps* met werk van Christine Lefebvre; (Fontaineashof 4A, 1060 Brussel, <http://contretype.org>)

Dvir Gallery in Anderlecht is een nieuwe galerij met Arabische roots. Ze toont nu werk van Douglas Gordon. (De Fienestraat 85, 1070 Anderlecht, <http://dvirgallery.com>)

Zaalzicht tentoonstelling *Jean Chauvin. L'Ombre Atomique* in Atelier Jaspers
© Jeroen Verrecht

Zaalzicht *PhotoBrussels Festival* in Hangar
Foto: Saskia Vanderstichele

Bill Viola, *Purification*, 2005
 © Kira Perov - KMSKB, Brussel

Fondation A Stichting, een stille kracht in Brussel, is een privé-initiatief van mecenas Astrid Ullens de Schooten dat sinds 2012 elk jaar drie sterke expo's bracht rond vooral documentaire fotografie. Na acht jaar is men aan een herbronning toe. Afwachten wat 2021 zal brengen. (<http://fondationastichting.be>)

CIVA, museum en archief, brengt architectuur, cultuur en landschapsontwikkeling samen in een mooi gebouw in Elsene. Het zal later mee integreren in Kanal Pompidou. (*Superstudio Migrazioni*, nog tot 16 mei, <http://civa.brussels.be>)

Villa Empain is een indrukwekkende art-decoparel met in de kelderverdieping de beklemmende expo over Aleppo. De bezoekers wandelen als het ware door de 3D-modellen van de belangrijkste monumenten van Aleppo. Zo zien ze niet alleen de zware schade die het historische hart van de stad heeft geleden, maar ook de schoonheid van de intact gebleven delen van de monumenten. Terug op het gelijkvloers kan men zich gulzig laven aan de schitterende lichttentoonstelling *The Light House*. (Beide expo's nog tot 18 april, villaempain.com) **PETER WOUTERS**

Lucas Leffler, *Babels* uit de series *Home-Play*, 2020
 © Lucas Leffler, 2020

INFO PhotoBrussels Festival 05 – The World Within – Nog t.e.m. 27 maart 2021 – Open: dinsdag t.e.m. zaterdag van 12 tot 18 uur – Gesloten: zondag en maandag – Hangar – Kasteleinsplein 18 – 1050 Elsene – T 02 538 00 85 – www.hangar.art – De Festival Tour met alle locaties in Brussel en een plattegrond is te vinden op de website van Hangar